

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI JULKISESTA TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUSTA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Eduskunta on hyväksynyt ja tasavallan presidentti on vahvistanut julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) muutokset, jotka liittyvät niin sanottuun pohjoismaiseen työvoimapalvelumalliin (HE 167/2021 vp – EV 212/2021 vp – L 1379/2021). Muutokset tulevat voimaan 2.5.2022.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muutokset aiheuttavat tarpeen muuttaa myös valtioneuvoston julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta antamaa asetusta (1073/2012).

Ehdotukset

5 §. *Työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman hyväksyminen ja arkistointi.* Asetuksen 5 §:ssä on säädetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 7 §:n 4 momentin nojalla työllistymissuunnitelman hyväksymisestä ja arkistoinnista. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muutoksen jälkeen vastaava asetuksenantovaltuus sisältyy lain 2 luvun 12 §:n 3 momenttiin.

Nykyisin työnhakija hyväksyy työllistymissuunnitelman joko allekirjoittamalla sen tai hyväksymällä suunnitelman työ- ja elinkeinotoimiston verkkopalvelussa. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muutoksen jälkeen olisi kuitenkin erityisesti työnhakijalle työnhakusuunnitelmassa asetettavan työnhakuvelvollisuuden toimeenpanton kannalta tärkeää, että suunnitelma voitaisiin hyväksyä nykyistä nopeammin, esimerkiksi jo siinä yhteydessä, kun työ- ja elinkeinotoimisto tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleva kunta on ensimmäistä kertaa yhteydessä työnhakijaan. Yhteydenotto voi tässä tilanteessa tapahtua esimerkiksi puhelimitse tai videoyhteydellä.

Pykälään ehdotetulla muulla suunnitelman hyväksymistavalla tarkoitettaisiin ensisijaisesti suunnitelman hyväksymistä puhelinkeskustelun tai videoyhteyden aikana. Säännös mahdollistaisi kuitenkin myös muiden vastaavien tapojen käyttämisen. Keskeistä olisi kuitenkin aina, että työ- ja elinkeinotoimisto tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleva kunta varmistuisi siitä, että työnhakija ymmärtää olevansa hyväksymässä häntä velvoittavaa suunnitelmaa. Viranomaisen tehtäviin kuuluisi myös huolehtia työnhakijan tunnistamisesta ja käytetyn yhteydenpitovälineen tietoturvallisuudesta.

Suunnitelman hyväksymisen tavasta päättäisi työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta. Jos työnhakija hyväksyy suunnitelman puhelinkeskustelun aikana tai muulla vastaavalla tavalla, työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta toimittaisi aina hyväksytyyn suunnitelman työnhakijalle myös kirjallisesti. Hyväksymisestä tulisi lisäksi tehdä merkintä työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään.

6 §. *Kansainvälinen työnvälitys sopimusvaltiosta Suomeen tai Suomesta sopimusvaltioon.* Pykälä on säädetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvun 2 §:n 3 momentin nojalla. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisen jälkeen vastaava asetuksenantovaltuus sisältyy 3 luvun 1 §:n 3 momenttiin.

Asetuksen 6 §:n 1 momenttiin tehtäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain pykälänumeroinnin muuttamisesta johtuva teknisluonteinen muutos.

7 a §. *Työnhakuvelvollisuuden täyttämistä koskevat tiedot.* Pykälä olisi uusi. Siinä säädetäisiin niistä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvussa tarkoitettua työnhakuvelvollisuuden täyttämistä koskevista tiedoista, jotka työnhakijan on ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistolle tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevalle kunnalle. Aseuksenantovaltuudesta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 13 §:n 2 momentissa.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 13 §:n 2 momentin mukaan työttömyysetuutta hakeva työnhakija on velvollinen ilmoittamaan työllistymissuunnitelman toteutumisesta työ- ja elinkeinotoimistolle sen määräämällä tavalla. Asetuksen esitetyssä 7 a §:ssä konkretisoitaisiin työnhakuvelvollisuuden täyttämistä koskevia ilmoitettavia tietoja.

Pykälän 1 kohdan mukaan työnhakijan tulisi ilmoittaa, miten hän on täyttänyt työnhakuvelvollisuuttaan. Tällä tarkoitettaisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvun 4 §:ssä säädettyjä tapoja täyttää hakuvelvollisuus.

Pykälän 2 kohdan mukaan työnhakijan tulisi ilmoittaa, milloin hän on toteuttanut ilmoitettavan työnhakuunsa liittyvän toimen. Tieto olisi tarpeen eri työnhakuun liittyvien toimien erottamiseksi toisistaan. Lisäksi ajankohta vaikuttaa siihen, mille julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvussa tarkoitettua työnhakuvelvollisuuden tarkastelujaksolle työnhakuun liittyvä toimi kohdistuu.

Pykälän 3 kohdassa säädetäisiin, että työnhakijan tulee ilmoittaa myös muut tarvittavat tiedot haetuista työmahdollisuuksista. Näitä tietoja voisivat olla esimerkiksi tiedot työtehtävästä ja työnantajasta tai työn teettäjistä, jos työnhaku koskisi yrittäjänä tehtävää työmahdollisuutta.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvun 4 §:ssä ei ole säädetty tyhjentävästi työnhakuvelvollisuutta täyttävistä toimista. Tästä syystä etukäteen ei ole mahdollista säätää tyhjentävästi myöskään siitä, mitä tietoja työnhakijan tulisi kulloinkin ilmoittaa. Tästä syystä asetuksen 7 a §:n 4 kohdassa säädetäisiin työnhakijan velvollisuudesta ilmoittaa työnvälityksen kannalta tarpeelliset tiedot.

Käytännössä pykälässä säädettyjen tietojen ilmoittaminen tarkoittaisi sitä, että työnhakija vastaa hänelle työ- ja elinkeinotoimiston verkkopalvelussa tai hänelle muussa yhteydessä esitettyihin kysymyksiin.

Työttömyysturvaoikeuden ratkaisemista varten tarvittavien tietojen ilmoittamisvelvollisuudesta säädetään työttömyysturvalain (1290/2002) 11 luvun 2 §:n 2 momentissa. Tiedot ovat lähtökohtaisesti samoja, jotka työnhakijan tulisi ilmoittaa esitetyn asetuksen mukaan.

Asetuksen 5 ja 7 a §:ää sovellettaisiin myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevissa kunnissa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) 9 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 2 momentin nojalla.

Vaikutukset

Ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen. Esitetty 5 §:n 2 momentti vaikuttaisi kuitenkin siihen, että työnhakijalle voidaan asettaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvussa tarkoitettu työnhakuvelvollisuus ilman tarpeetonta viivytystä silloinkin, kun työnhakijaa ei tavata paikan päällä työ- ja elinkeinotoimiston tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevan kunnan toimipaikassa työllistymissuunnitelman laatimista varten.

Edellä mainittu keventäisi palveluprosessia myös työnhakijan näkökulmasta silloin, kun tapaamista paikan päällä ei tarvittaisi muuta kuin työnhakuvelvollisuuden asettamista varten.

Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Asetusehdotuksen melko vähäisen merkityksen takia ehdotuksesta ei ole järjestetty lausuntokierrosta. Työ- ja elinkeinotoimistojen valtakunnallisesta oikeudellisesta tuesta vastaavalle Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja työ- ja elinkeinohallinnon tietojärjestelmien, ml. verkkopalveluiden, kehittämisestä vastaavalle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle sekä Suomen Kuntaliitolle on kuitenkin varattu mahdollisuus kommentoida asetusluonnosta ajalla 11. – 18.3.2022.

Suomen Kuntaliitto vastusti kommentissaan sitä, että työllistymissuunnitelma voitaisiin hyväksyä muullakin tavalla kuin allekirjoittamalla tai tarkoitusta varten olevassa verkkopalvelussa. Kuntaliitto katsoi, että menettely vaarantaisi työnhakijoiden oikeusturvan ja hyväksymisen myöhempi todentaminen aiheuttaisi kunnille tarpeetonta hallinnollista työtä.

Useat työ- ja elinkeinotoimistojen edustajat taas pitivät muussa yhteydessä tällaista hyväksymismahdollisuutta välttämättömänä. Työ- ja elinkeinoministeriön elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselta saaman suullisen palautteen mukaan työnhakijat ovat nykyisin kritisoineet sitä, että työnhakijan tulee käydä myöhemmin verkkopalvelussa hyväksymässä esimerkiksi puhelinkeskustelun aikana laadittu työllistymissuunnitelma.

Eri tahojen näkemyksiä on yhteensovitetty asetusehdotuksessa siten, että työnhakijan mahdollisuus hyväksyä työllistymissuunnitelma muulla tavalla kuin allekirjoittamalla tai hyväksymistä varten olevassa verkkopalvelussa olisi voimassa 31.12.2022 asti. Väliaikaisesti voimassa olevalla säännöksellä turvattaisiin työnhakijan palveluprosessin toimeenpanoa siirtymäaikana 2.5.2022 alkaen, kun työ- ja elinkeinotoimistojen ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevien kuntien toimitilaratkaisut eivät

välttämättä vielä täysimääräisesti tuetta palveluprosessia, jossa työnhakijan tapaaminen paikan päällä työ- ja elinkeinotoimiston tai kunnan toimitiloissa korostuu erityisesti työttömyyden alkuvaiheessa. Lisäksi covid 19 – pandemia voi edelleen vaikuttaa siihen, että puhelinasioinnin merkitys on vielä tavanomaista suurempi.

Väliaikainen voimassaolo antaisi mahdollisuuden kerätä kokemuksia työllistymissuunnitelman hyväksymisestä. Lisäksi kukin toimeenpanija voisi itse päättää, hyödyntäisikö se mahdollisuutta suunnitelmien joustavaan hyväksymiseen.

Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 2.5.2022. Asetuksen 5 § olisi voimassa 31.12.2022 asti.